

РЕШЕНИЕ

№ 827

гр. София, 07.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в публично заседание на 31.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **7590** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административния процесуален кодекс (АПК) във вр. чл. 21ж, предл. първо във вр. чл. 21д, т. 5 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на Раиса Ф. Т., родена на 13 май 1940 г. в [населено място], К. област, СССР, депозирана от пълномощника ѝ – адв. Д. О., АК – Б., против Отказ за предоставяне на статут на лице без гражданство на територията на РБългария, рег. № 5364р-15607 от 29.06.2023 г. издаден от директора на Дирекция „Миграция“ – МВР.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност, обосновани с противоречие на нововъведеното основание за отказ по чл. 21д, т. 5 от ЗЧРБ, с измененията в закона, приети през 2021 г. (ДВ, бр. 21/2021 г.), с разпоредбите на чл. 1, чл. 6 и чл. 7, т. 1, т. 3 и т. 4 от Конвенцията за статута на лицата без гражданство, приета на 28.09.1954 г. в Ню Й., ратифицирана със закон, приет от 41-то Народно събрание на РБългария (ДВ, бр. 11/07.02.2012 г.). Застъпено е становище, че при безспорно установените данни, че жалбоподателката не е гражданин на Руската Федерация, не е гражданин и на У. - държавата, от която е пристигнала в РБългария, въпреки че е пребивавала на нейна територия, но въз основа на разрешение за продължително пребиваване, поради което отговаря на критериите на лице без гражданство de jure, по смисъла на чл. 1 от Конвенцията. Държавата по месторождението ѝ – СССР е престанала да съществува през 1991 г., след което тя не е придобивала ново гражданство, включително и на Руската Федерация. Оспорва се

изводът на административния орган, че съзнателният отказ на жалбоподателката да получи руско гражданство до 2009 г. я лишава от качеството на лице без гражданство de facto. С тези аргументи е обосновано искане за отмяна на обжалвания административен акт и връщане на преписката на административния орган за ново разглеждане, със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

В съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателката – адв. С. поддържа направеното искане в жалбата и аргументите, с които е обосновано. Сочи, че към момента издаденото разрешение за продължително пребиваване на територията на У. не може да се ползва като валиден документ за пътуване, с който доверителката му да се върне в У.. Поставя акцент и на напредналата ѝ възраст, здравословното и семейното ѝ положение.

Процесуалният представител на ответника – директора на Дирекция „Миграция“ – МВР – главен юрисконсулт Т. е на становище, че жалбата като неоснователна следва да бъде отхвърлена. Излага подробни аргументи относно наличието на фактическите основания за прилагане на разпоредбата на чл. 21д, т. 5 от ЗЧРБ.

Софийска градска прокуратура не участва със свой представител, независимо от своевременното уведомяване за образуването му.

Административен съд – София-град, в настоящия си състав, след като обсъди приложените към делото доказателства, в контекста на становището на страните, съобразно правомощията си по чл. 168 от АПК, прие за установено от фактическа страна:

Административното производство е образувано по подадено от жалбоподателката Раиса Т. Заявление рег. № 538200/25.10.2022 г. до директора на Дирекция "Миграция – МВР с искане за предоставяне на статут на лице без гражданство (л. 44 – л. 47). В него като национален документ за самоличност /паспорт или лична карта/е посочена „карта за постоянно пребиваване, издадена на 29.04.2009 г. от У. - серия ОД, № 769, със срок на валидност – „безсрочна“. Отражена е датата на влизане на чужденеца на територията на РБългария – 12.03.2022 г. и основанието за пребиваване – предоставена временна закрила, за което е издадена Регистрационна карта №[ЕИК] на 29.04.2022 г.

Към заявлението, жалбоподателката е приложила копия на следните документи:

- паспорт, издаден от Генерално консулство на Руската Федерация в О. на 15.02.2004 г., тип Р, № 51 № 1632455, със срок на валидност 15.02.2009 г. (л. 57 и л. 56 – превод на български език),

- паспорт на гражданин на Съюза на съветските социалистически републики II-МД № 658602, издаден на 02.01.1978 г. от Отдел на вътрешните работи, Ф. районен изпълнителен комитет, [населено място] (л. 59-60 и л. 58 – превод на български език),

- удостоверение за раждане, серия УЮ № 105766, издадено на 03.12.1949 г. от Отдел за регистрация на актове за гражданско състояние, Хвастовички район, въз основа на извършено вписване под № 2310 от 03.12.1949 г. в книгата за регистрация на актовете за раждане (л. 62 - 63 и л. 61 – превод на български език),

- справка за получаване на идентификационен номер [ЕГН] от Държавна данъчна администрация на У. – Киевски район, [населено място], издадена на 24.01.2000 г., удостоверяваща дата на вписване в Държавния регистър на физическите лица – 12.01.2000 г. (л. 65 и л. 64 – превод на български език),

- временно разрешение за постоянно пребиваване серия ОД, № 769/2004, издадено на 29.04.2004 г. със срок на валидност – безсрочно, въз основа на Закон на У. „За имиграцията“, в което е отразено, че жалбоподателката Раиса Т. е регистрирана на 25.07.1996 г. в [населено място], [улица], ап. 59 (л.68 и л. 66-л. 67 – превод на български език),

- справка за липса на гражданство, рег. №[ЕИК] издадена на 26.10.2022 г. от Генерално консулство на Руската Федерация в България – В. – Приложение № 8 към заповед на Министерство на външните работи на Русия от 10.07.2012 г., № 11434 (л. 71 – л. 72, л. 73 и л. 69 – л. 70 – превод на български език),

- регистрационна карта на чужденец, с предоставена временна закрила №[ЕИК] изд. 29.04.2022 г. със срок на валидност до 23.02.2023 г. от ДАБ – МС (л. 74).

С писмо рег. № 5382р-7575/25.10.2022 г., съгласно изискванията на чл. 63б, ал. 1, изр. първо от Правилника за приложение на ЗЧРБ (ППЗЧРБ), жалбоподателката е била уведомена, че следва да се яви в Областна дирекция на МВР – Б. на 10.11.2022 г. за провеждане на интервю (л. 75). Разясняването на процесуалните ѝ права и задължения в административното производство е документирано по предвидения ред в чл. 63а, ал. 2 от ППЗЧРБ (л. 75 – Протокол рег. № 5382р-7576 от 25.10.2022 г.). В Протокола, рег. № УРИ 5382р – 8026 от 10.11.2022 г. (л. 77) е отразена информация за обстоятелствата по чл. 63б, ал. 2 от ППЗЧРБ. Спазени са и изискванията на чл. 63д от Правилника – в Становище рег. № БС – 31 – 4484 от 11.11.2022 г. (л. 78), на директора на Териториална дирекция „Национална сигурност“ – Б. е посочено, че няма данни, въз основа на които „да се предполага, че лицето представлява заплаха за националната сигурност, поради което не се възразява да получи разрешение за искания статут“.

С писмо рег. № 251000-3178 от м. 02.2023 г. (л. 41) е потвърдено съдействие от дирекция „К. отношения“ в Министерство на вътрешните работи за изясняване на въпросите относно гражданството на жалбоподателката. В приложената към отговора (л. 39) Нота № 115/н-ко от 06.04.2023 г. от Посолството на Руската Федерация в РБългария (л. 40) е отразено, че „В Централна база данни „Гражданство на Руската Федерация“ няма сведения, потвърждаващи придобиването на гражданство на Руската Федерация по законодателството на Русия от лицето Раиса Ф. Т. с моминско име М., [дата на раждане] в К. област.“. Тези данни са посочени като основание за отказа да бъде издаден документ, „удостоверяващ освобождаване от руско гражданство на г-жа Раиса Т.“.

Допълнително изисканата информация от Посолството на Руската Федерация в РБългария (л. 31 – писмо рег. № 536400 – 23390 от 28.04.2023 г. до Министерство на външните работи), съдържа данни за относимата нормативна уредба, приета след създаване на Руската Федерация.

Посочено е, че със Закон № 1948-1 от 28.11.1991 г. „За гражданство на Руската Федерация“ от деня на влизането му в сила – 06.02.1992 г. лицата, които са имали постоянно местоживее на територията на Руската Федерация (адресна регистрация) и вътрешен национален паспорт, са имали право да придобият гражданство на Руската Федерация чрез признаване (автоматично). За всички останали лица, граждани на бившия СССР, включително пребиваващите в чужбина, които са се водили на отчет в задграничните консулски представителства – не е била предвидена процедура за автоматично придобиване на руско гражданство. Тези граждани, както и родените до 1992 г. на територия на Руската Федерация, е трябвало до 20 юни 2002 г. да заявят желанието си да станат граждани на РФ в съответната консулска служба в чужбина.

С приетия на 31 май 2002 г. Федерален закон № 62 – ФЗ „За гражданство на Руската Федерация“ възможността за придобиване на руско гражданство чрез подаване на заявление в съответната консулска служба в чужбина е отменена. Посочено е, че за лица, с непотвърдено до влизане в сила на този закон гражданство, „...руското законодателство предвижда възможност лично подаване на молба „за възстановяване на крайния, изпуснат по уважителна причина срок за подаване на заявление за придобиване на гражданство на Руската Федерация“ с адресат – Комисията по гражданство към президента на РФ.

Изрично е посочено, че за лицата, които са се отказали от тази възможност – да поискат възстановяване на срока за подаване на заявление за придобиване на гражданство и след служебна проверка са били уведомени, че не е потвърдено придобито от тях гражданство на РФ по руското законодателство, не могат да получат нови руски задгранични паспорти.

В оспорения Отказ за предоставяне на статут на лице без гражданство на територията на РБългария, административният орган е приел, че жалбоподателката е притежавала валидно издаден документ от Руската Федерация, със срок на валидност до 2009 г. и се е отказала „от предоставената възможност за лично подаване на молба „за възстановяване на крайния, изпуснат по уважителни причини, срок за подаване на заявление за придобиване на гражданство на Руската Федерация“. С тези аргументи е мотивирано приложението на основанието по чл. 21д, т. 5 от ЗЧРБ.

Описаните релевантни за правния спор факти не се оспорват от страните и позволяват на съда да направи следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима – заведена е на 01.08.2023 г. в администрацията на органа, издал оспорения Отказ (рег. № УРИ 536400-44507), в предвидения преклузивен срок по чл. 149, ал.1 от АПК (административният акт е връчен на пълномощника на жалбоподателката – адв. О. – лично – на 17.07.2023 г. – дата, отразена в представено копие по делото – л. 84, а жалбата е изпратена по куриер на 31.07.2023 г. – л. 91), от надлежна страна - адресат на индивидуалния административен акт, подлежащ на оспорване.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Разпоредбата на чл. 21б от Закона за чужденците в Република България предвижда възможност за предоставяне на статут на лице без гражданство на чужденец, който не се разглежда като гражданин от нито една държава в съответствие с нейното законодателство. Нормата транспонира във вътрешното законодателство легалното определение, дадено в член 1 на Конвенцията за статута на лицата без гражданство.

Спазена е процедурата, регламентирана с нормите на чл. 21в и чл. 21г от ЗЧРБ. Обжалваният административен акт е издаден в предвидената от закона писмена форма от компетентния административен орган – директора на Дирекция „Миграция“, съгласно чл. 21д, ал. 1 от ЗЧРБ.

За да обоснове наличието на основания за приложение на разпоредбата на чл. 21д, т. 5 от ЗЧРБ, административният орган е отчел, че към заявлението, съдържащо искането по чл. 21в, ал. 1 от ЗЧРБ, жалбоподателката е представила валидно издаден на 15.02.2004 г. паспорт от Генералното консулство на РФ в [населено място] със срок на валидност 2009 г. (л. 56 – л. 57). Отчел е данните, че е родена на територията на РФ – [населено място], Хвастовички район през 1940 г. и е била гражданин на СССР, за което е представен, издаден на 02.01.1978 г. паспорт (л. 58). Несъответствията между информацията, предоставена от Генералното консулство на Руската Федерация

относно действащата нормативна уредба за гражданството и отразените данни в издадената Справка от Генералното консулство във В. (л. 69), административният орган е приел като основание, за да приложи хипотезата на чл. 21д, т. 5, предложение второ от ЗЧРБ – кандидатът е притежавал документ за самоличност, който е могъл да бъде подновен, но не е подновяван.

Този извод, и според състава на съда, съответства напълно на установените релевантни факти от представените от жалбоподателката доказателства - документи за самоличност, удостоверение за раждане, документите, удостоверяващи статута ѝ за периода на пребиваване на територията на У.. Най-ранна дата на регистрацията ѝ на тази държава е отразена в издаденото Временно разрешение за постоянно пребиваване (л. 66 – л. 67), в което е посочено, че Раиса Т. е регистрирана на адрес в [населено място], У. на 25.07.1996 г.

В нито един от представените документи към заявлението по чл. 21в, ал.1 от ЗЧРБ, както и в самото заявление няма отразяване в периода 06.02.1992 г. до 25.07.1996 г. жалбоподателката да се е намирала на територията на друга държава извън Руската Федерация и да е нямала адресна регистрация на територията на Руската Федерация.

В предоставената информация от Посолството на Руската Федерация относно нормативните правила, въведени с приетия на 28.11.1991 г. Закон № 1948-1 „За гражданство на Руската Федерация“, влязъл в сила на 06.02.1992 г., като лице с постоянно местоживееене на територията на Руската Федерация (адресна регистрация) към момента на влизане в сила на закона, след създаването на Руската Федерация, притежаващо вътрешен национален паспорт (л. 58 – л. 60), жалбоподателката е имала право да придобие гражданство на Руската Федерация чрез признаване (автоматично). В подкрепа на този извод са и данните относно издаденият ѝ паспорт от Руската Федерация от Генералното консулство в [населено място] на 15.02.2004 г. – при действието на приетия на 31 май 2002 г. Федерален закон № 62 – ФЗ „За гражданство на Руската Федерация“, с който според Нота № 196/н-ко (л. 29-гръб) възможността за придобиване на руско гражданство чрез подаване на заявление в съответната консулска служба в чужбина е отменена. Посочено е, че за лица, с непотвърдено до влизане в сила на този закон гражданство, „...руското законодателство предвижда възможност лично подаване на молба „за възстановяване на крайния, изпуснат по уважителна причина срок за подаване на заявление за придобиване на гражданство на Руската Федерация“ до Комисията по гражданство към президента на РФ. Издаването на паспорт от Генералното консулство на Руската Федерация в [населено място] на 15.02.2004 г., две години след влизане в сила на Закона от 2002 г. и то със срок на валидност до 2009 г., при посочената нормативна уредба, дава основание на съда да приеме, че не са били налице съмнения относно гражданството на жалбоподателката към момента на издаване на този паспорт.

Не е спорно по делото, че въпреки адресната регистрация на Раиса Т. в [населено място], вписването ѝ в Държавния регистър на физическите лица на У. на 12.01.2000 г. и получаването на идентификационен номер, издаден от Държавната данъчна администрация на У., Раиса Т. не твърди да е придобила гражданство на тази държава. В заявлението, с което е поискала да ѝ бъде признат статут на лице без гражданство е посочила единствено дъщеря си като гражданин на У.. По отношение на родителите, сестрите си и съпруга си е декларирала, че са граждани на Русия.

Изложеното дава основание на съда да приеме за неоснователни възраженията в жалбата за допуснато нарушение на материалния закон и противоречие на

приложената разпоредба от вътрешното законодателство на Конвенцията за статута на лицата без гражданство.

Съгласно чл. 15 от Всеобщата декларация за правата на човека основно право на всеки човек е правото на гражданство. Това право не е ограничено от възможността да напускаш и да се завръщаш в държавата, на която си гражданин (чл. 13, ал. 2 от Всеобщата декларация за правата на човека; чл. 12, ал. 4 от Международния пакт за граждански и политически права). Въпросите на гражданството са част от вътрешното право на всяка държава.

В конкретния казус, събраните в хода на административното производство доказателства не сочат жалбоподателката като лице без гражданство de jure според критериите в доклада на Икономическия и социален съвет на ООН. По рождение Раиса Т. е гражданин на СССР, което е отразено както в Удостоверението ѝ за раждане, така и в издадения паспорт за самоличност. Като гражданин на СССР е вписана и в регистрите на населението на района, в който се намира населеното място, в което е родена – [населено място]. Не може да се приеме, че не е придобила гражданство на Руската Федерация след създаването ѝ през 1991 г., с оглед на издадения паспорт от Посолството на РФ в [населено място], У. през 2004 г.

В хода на настоящото административно производство, от Посолството на Руската Федерация в РБългария не е издаден документ, удостоверяващ, че Т. е загубила гражданството си. Няма данни да е придобила и гражданство на друга държава. В този смисъл, доколкото не се сочат причини, заради които след изтичане срока на валидност на представения към заявлението, издаден ѝ на 15.02.2004 г. паспорт от Посолството на РФ в О., жалбоподателката не е предприела действия за подновяването му, законосъобразно административният орган е приел, че следва да приложи разпоредбата на чл. 21д, т. 5, предл. второ от ЗЧРБ, с която е мотивирал оспорения в настоящото производство Отказа да предостави статут на лице без гражданство.

По изложените съображения жалбата като неоснователна следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и своевременно заявеното искане от процесуалния представител на ответника, на основание чл. 143, ал. 3 от АПК във вр. чл. 37 от Закона за правната помощ във вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, в тежест на жалбоподателя следва да се възложи заплащането на юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Мотивиран от изложеното, Административен съд София – град, Първо отделение, 26 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Раиса Ф. Т., родена на 13 май 1940 г. в [населено място], К. област, СССР, депозирана чрез пълномощника ѝ – адв. Д. О., АК – Б., против Отказ за предоставяне на статут на лице без гражданство на територията на РБългария, рег. № 5364р-15607 от 29.06.2023 г. издаден от директора на Дирекция „Миграция“ – МВР.
ОСЪЖДА Раиса Ф. Т., родена на 13 май 1940 г. в [населено място], К. област, СССР, с настоящ адрес [населено място], [улица], ет. 4, ап. 13, на основание чл. 143, ал. 3 от АПК да заплати на Министерство на вътрешните работи – дирекция „Миграция“ сумата от 100 (сто) лева юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: